

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра економічної теорії та конкурентної політики

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 6 від «02» 2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

ТЕОРІЯ ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ
INDUSTRIAL ORGANIZATION THEORY/

РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE

освітній
ступінь

доктор філософії

/ PhD

галузь знань

29 Міжнародні відносини

/ International relations

спеціальність

292 Міжнародні
економічні відносини

/ International
economic relations

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Герасименко А.Г., д-р екон. наук, проф.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та конкурентної політики 11.02.2020 р., протокол № 12.

Рецензенти:

Лагутін В.Д., д-р екон. наук, проф.;

Хоменко І.Б., к.е.н., комерційний директор ПП «Массімо Карто
Україна»

Навчально-методичне видання

**ТЕОРІЯ ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ
INDUSTRIAL ORGANIZATION THEORY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	29 Міжнародні відносини	/	International relations
спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини	/	International economic relations

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю знань
	Усього годин/ кредитів	з них		самостійна робота	
		лекції	практичні. заняття		
Тема 1. Вступ до теорії галузевих ринків. Методологія детермінації релевантного ринку	10	2	2	6	О, З, ТЗ
Тема 2. Ринкова концентрація та ринкова влада	10	2	2	6	О, З, ТЗ
Тема 3. Монопольні ринки	10	1	1	8	О, З, ТЗ
Тема 4. Конкуренція у виробничій вертикалі	10	1	1	8	О, З, ТЗ
Тема 5. Конкуренція на олігопольних ринках	10	2	2	6	О, З, ТЗ
Тема 6. Диференціація товарів	10	2	1	7	О, З, ТЗ
Тема 7. Інформаційна асиметрія та реклама	10	2	1	7	О, ТЗ
Тема 8. Науково-технічний прогрес та інновації у конкурентній боротьбі	10	2	1	7	О, ТЗ
Тема 9. Державне регулювання галузевих ринків	10	2	1	7	О, ТЗ, ПКР
РАЗОМ:	90 / 3	16	12		
Підсумковий контроль – залік					

Скорочення: опитування – О; задачі – З; творче завдання – ТЗ, письмова контрольна робота –ПКР.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
<p>Знати сучасні теоретичні, методологічні та методичні засади функціонування і розвитку галузевих ринків; науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії галузевої організації економіки.</p> <p>Вміти провадити дослідження меж та місткості релевантного ринку.</p>	<p>Тема 1. Вступ до теорії галузевих ринків. Методологія детермінації релевантного ринку. <i>План лекції-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність та еволюція теорії галузевих ринків</i> 2. <i>Визначення меж релевантного ринку</i> 3. <i>Місткість та структура релевантного ринку</i> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3, 4. Додатковий: 5, 12, 15, 18, 22, 27, 31. Інтернет-ресурси: 39, 40, 42, 43.</p> <p>Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Виконання індивідуального творчого завдання щодо дослідження меж релевантного ринку.</p>	2
		6

Курсивом виділено питання, які розглядатимуться із застосуванням інтерактивних методів навчання

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>Питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія галузевих ринків в різних економічних школах. 2. Застосування SSNIP-тесту та розширеного експертного аналізу для дослідження меж релевантного ринку. 3. Формалізовані методи дослідження меж ринку <p>Розв'язання задач з використанням формалізованих методів дослідження товарних і територіальних меж ринку.</p> <p><i>Робота в малих групах: Case-study за матеріалами дисертацій.</i></p>	2
<p>Знати основні економічні концепції ринкової влади, види джерел ринкової влади.</p> <p>Вміти ідентифікувати ринкову владу, оцінити рівень ринкової концентрації та ринкової влади</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2 Ринкова концентрація та ринкова влада</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст та індикатори ринкової концентрації 2. Сутність і джерела ринкової влади фірми 3. Показники ринкової влади <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4. Додатковий: 5, 11, 14, 18, 19, 24, 27, 30. Нормативно-правові акти: 34, 38. Інтернет-ресурси: 39, 40.</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i> Вивчення матеріалу лекції. Виконання індивідуального творчого завдання щодо оцінки місткості та рівня концентрації релевантного ринку.</p>	6
	<p><i>Практичне заняття</i></p> <p>Розв'язання задач на оцінку ринкової концентрації і нерівномірності розподілу ринкових часток, оцінку рівня ринкової влади окремих учасників ринку.</p> <p><i>Презентація результатів виконання індивідуального завдання, внутрігрупова дискусія, робота над помилками.</i></p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
<p>Знати концептуальні моделі організації монополю-льного ринку, його місце у ланцюгу створення вартос-ті, способи монополюного ціноутворення, принципи взаємодії учасників вертикально суміжних ринків</p> <p>Вміти ідентифікувати економічні вчення та доктрини що застосовуються в процесі моделювання поведінки монополіста, застосувати їх на практиці, оцінювати інтенсивність вертикальної конкуренції в галузі.</p>	<p>Тема 3, 4. Монополні ринки. Конкуренція у виробничій вертикалі <i>План лекцій-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Зміст, ознаки та види монопольних ринків</i> 2. <i>Бар'єри входження в ринок</i> 3. <i>Ціноутворення на монополюному ринку</i> 4. <i>Вертикальна структура галузі і вертикальне ціноутворення</i> 5. <i>Вертикальна інтеграція та вертикальні обмеження</i> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4 Додатковий: 5, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 19, 22, 27, 28. Нормативно-правові акти: 34, 35, 37, 38. Інтернет-ресурси: 39, 42, 45.</p>	2
	<p>Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Виконання індивідуального творчого завдання щодо оцінки здоланності бар'єрів входження в ринок. Аналіз випадків застосування цінової дискримінації та вертикальних обмежень у практиці господарювання, зокрема у міжнародній торгівлі.</p>	16

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
	<p data-bbox="379 869 416 1223">Практичне заняття</p> <p data-bbox="437 1223 474 1621">Питання до обговорення:</p> <ol data-bbox="474 450 810 1570" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="474 450 560 1570">1. Класифікація та зміст підходів до оцінки бар'єрів входження в ринок <li data-bbox="560 853 596 1570">2. Стратегії монополістичного цінотворення <li data-bbox="596 450 683 1570">3. Втрати суспільного добробуту від ринкової влади на монопольному ринку <li data-bbox="683 450 769 1570">4. Модель урівноважуючої влади Дж. К. Гелбрейта. Переговорна сила. <li data-bbox="769 450 810 1570">5. Вертикальні обмеження у міжнародній торгівлі <p data-bbox="815 450 943 1621">Розв'язання задач на оцінку рівня бар'єрів входження в ринок, величини втрат суспільного добробуту від ринкової влади, використання коефіцієнтів купівельної потужності.</p> <p data-bbox="943 450 1070 1621"><i>Робота в малих групах, мозковий штурм: детермінація бар'єрів входження на ринки України та інших країн</i> <i>Case-study за матеріалами справ конкурентних відомств світу.</i></p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
<p>Знати концептуальні моделі олігопольної взаємодії, множини стратегій конкурентної поведінки учасників олігопольного ринку.</p> <p>Вміти застосовувати інструментарій економічного моделювання конкурентної взаємодії олігополістів, оцінювати їх вплив на ринок, результати діяльності суб'єкта господарювання та суспільний добробут</p>	<p style="text-align: center;">Тема 5. Конкуренція на олігопольних ринках <i>План лекцій-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність та види олігополії.</i> 2. <i>Одноосібне домінування. Бар'єри розширення випуску фірм конкурентної периферії.</i> 3. <i>Передумови, зміст та способи колективного домінування</i> 4. <i>Некооперативні стратегії конкуренції на олігопольному ринку.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4 Додатковий: 10, 11, 14, 19, 21, 25, 27, 28, 31 Нормативно-правові акти: 34, 38. Інтернет-ресурси: 42.</p>	2
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції. Виконання індивідуального завдання з оцінки координаційної здатності ринку.</p>	6

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>Питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Короткочасне та стримуюче ціноутворення домінуючої фірми 2. Моделі колективного домінування. 3. Критерії та джерела координаційної здатності ринку 4. Моделі олігополістичної Q- та P-конкуренції <p>Розв'язання задач на визначення виду олігополії, оцінку координаційної здатності олігопольного ринку, використання різних стратегій олігополістичного ціноутворення.</p> <p><i>Рольова гра «Дилема олігополістів».</i></p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
<p>Знати концептуальні моделі диференціації товарів, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених щодо напрямків та способів впливу диференціації на конкуренцію</p> <p>Вміти аналізувати фундаментальні постулати та конкретні моделі диференціації товарів, ідентифікувати економічні теорії, що її детермінують, оцінювати міру ринкової влади, породженої диференціацією.</p>	<p>Тема 6. Диференціація товарів <i>План лекції-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність та види диференціації товарів.</i> 2. <i>Моделі просторової диференціації.</i> 3. <i>Товар як сукупність споживчих характеристик. Модель Ланкастера.</i> 4. <i>Вертикальна диференціація. Модель Самтона</i> 5. <i>Оцінка міри ринкової влади, породженої диференціацією товарів</i> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 3 Додатковий: 5, 11, 19, 20, 21, 24, 27, 28.</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Збір прикладів диференціації товарів та їх класифікація за типами і моделями.</p>	<p>7</p>

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>Питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі горизонтальної диференціації товарів. Перепозиціонування товарів. 2. Модель Ланкастера. 3. Модель вертикальної диференціації товарів. <p>Використання моделей диференціації товарів для розв'язання задач, оцінка премії диференціації та коефіцієнту ефективності диференціації для різних груп товарів.</p>	1
<p>Знати зміст парадигми глобального економічного розвитку в умовах інформаційної асиметрії, способи впливу інформаційної асиметрії на конкуренцію.</p> <p>Вміти ідентифікувати прояви інформаційної асиметрії, використовувати економічні вчення та доктрини для забезпечення ефективного управління інформаційною асиметрією</p>	<p style="text-align: center;">Тема 7. Інформаційна асиметрія та реклама <i>План лекцій-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Інформація як економічний ресурс. Асиметрія в розподілі інформації.</i> 2. <i>Реклама як інструмент управління інформаційною асиметрією.</i> 3. <i>Бар'єри споживчого переключення.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 3. Додатковий: 6, 11, 12, 19, 20, 21, 24, 27, 28, 31 Нормативно-правові акти: 33, 36. Інтернет-ресурси: 39.</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i> Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Виконання індивідуального творчого завдання з оцінки бар'єрів споживчого переключення. Аналіз практики поширення інформаційної асиметрії на глобальному ринку та окремих національних ринках.</p>	7
	<p><i>Практичне заняття</i></p> <p>Питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Репутаційні ігри. 2. Модель «пастка для туристів» 3. Модель ринку лимонів Дж. Акерлофа. 4. Класифікація рекламних повідомлень. Вектори їх впливу на суспільний добробут. <p><i>Робота в малих групах, мозковий штурм: детермінація бар'єрів споживчого переключення на глобальному ринку та окремих національних ринках.</i></p>	1

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
<p>Знати науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та новітні підходи до оцінки впливу науково-технічного прогресу на конкуренцію, способи використання інновацій у конкурентній боротьбі</p> <p>Вміти проводити дослідження світогосподарських процесів в контексті дії науково-технічного прогресу, застосовувати відповідне теоретичне підґрунтя для оцінки впливу інновацій на конкуренцію.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8. Науково-технічний прогрес та інновації у конкурентній боротьбі</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції-візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурні передумови динамічної ефективності ринку. 2. Патентна монополія і ефект переваги першого ходу. 3. Міжчасова конкуренція та інновації. 4. Мережеві ефекти у конкурентній боротьбі. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 3. Додатковий: 11, 12, 20, 21, 25, 27, 28, 30.</p> <p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Збір інформації щодо ТОП-10 інновацій минулого року, оцінка їх впливу на конкуренцію і суспільний добробут.</p>	2
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>Питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патентна монополія: аргументи «за» та «проти». 2. Міжчасова конкуренція. Парадокс Коуза. 3. Мережеві блага і ефект залежності від обраної траєкторії (path dependence) 	7
		1

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год
<p>Знати основні економічні концепції державного регулювання галузевих ринків, провалів державного регулювання.</p> <p>Вміти провадити дослідження впливу державного регулювання на конкуренцію на ринках, розробляти пропозиції щодо оптимізації змісту та способів державного регулювання ринків.</p>	<p>Тема 9. Держане регулювання галузевих ринків <i>План лекцій- візуалізації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ринкові ефекти макроекономічного регулювання</i> 2. <i>Конкурентна політика держави</i> 3. <i>Регулювання природно монопольних ринків</i> 4. <i>Провали державного регулювання</i> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1-4 Додатковий: 11-16, 19, 22, 23, 25-27, 29, 30. Нормативно-правові акти: 32-37 Інтернет-ресурси: 39, 40, 43, 44, 45.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Виконання індивідуального завдання щодо оцінки впливу державного галузевого регулювання на конкуренцію. Підготовка до контрольної роботи.</p>	7
	<p>Практичне заняття</p> <p>Виконання письмової контрольної роботи за результатами вивчення дисципліни</p>	1
	Разом	90

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Основний

1. Герасименко А.Г. *Аналіз і контроль концентрації суб'єктів господарювання: підручник*. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 484 с. *
2. *Державне антимонопольне регулювання: підручник* / В.Д. Лагутін, Ю.І. Боровик, О.В. Вертелева та ін. За заг. ред. В.Д. Лагутіна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с.
3. Ігнатюк А.І. *Економіка галузевих ринків: навчальний посібник* К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 448 с.
4. *Управління у сфері економічної конкуренції: Навчальний посібник у 2 томах. Том 1* / В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; За ред. А.Г. Герасименко К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 448 с.

Додатковий

5. Авдашева С.Б., Розанова Н.М. Теория организации отраслевых рынков: Учебник . М.: ИЧП «Издательство «Магистр», 1998. 320 с.
6. Акерлоф Дж. Рынок «лимонов»: неопределенность качества и рыночный механизм. THESIS, 1994. Вып. 5 С. 91-104
7. *Антимонопольна діяльність. Підручник.* / В.Д. Лагутін, Л.С. Головка, Ю.І. Крегул, та ін.; За ред. проф. В.Д. Лагутіна К. : КНТЕУ, 2005. 580 с.
8. Баумоль В.Дж. Состязательные рынки: мятеж в теории структуры отрасли. Вехи экономической мысли. Теория отраслевых рынков / под общ. ред. А.Г.Слуцкого. Т.5. СПб. : Экон. шк., 2003. С. 110–140.
9. Віскузі В. Кіп, Верон Джон М., Гарингтон Джезеф Е. *Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика*. К.: Основи, 2004. 1047 с.
10. Гальперин В.М., С.М. Игнатьев, В.И.Моргунов. Микроэкономика в 2 т. СПб. : «Институт «Открытое общество», 1999. Т.2 501 с.
11. Герасименко А.Г. *Ринкова влада: джерела, масштаби, наслідки: монографія* К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 600 с.
12. Кабраль Луис М.Б. Организация отраслевых рынков: вводный курс. Мн.: Новое знание, 2003. 355 с.
13. *Конкурентна політика держави в умовах трансформації національної економіки: Монографія.* / За ред. д-ра екон. наук, проф. В.Д. Лагутіна. – К.: КНТЕУ., 2008. 308 с.

*Курсивом у списку використаних джерел виділено літературу, представлена в бібліотеці КНТЕУ. Підкресленням – наявну у відкритому доступі у мережі інтернет.

14. Конкуренція і конкурентна політика: категорії та поняття : словник / В.Д. Лагутін, О.О. Бакалінська, О.В. Вертелева та ін.; за ред. В.Д. Лагутіна. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009.
15. Лагутін В.Д., Герасименко А.Г. Галузеві ринки в економічній системі XXI століття, Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2019. № 3 (125). с.5-15
16. Олсон М. Логіка колективної дії. Суспільні блага і теорія груп / М. Олсон / Пер. з англ., післямова С. Слухая. К.: Лібра, 2004. 272 с.
17. Пелих А.С. Экономика отрасли: учебник. 2-е изд., перераб. и доп. Ростов н/Д.: Феникс, 2005. 448 с.
18. Розанова Н.М. Эффективная организация отрасли: практическое руководство: учеб. пособие М. Издательство «Дело» АНХ, 2009. 416 с.
19. Рой Л.В., Третьяк В.П. Анализ отраслевых рынков : Учебник. - М.: ИНФРА-М, 2008. 442 с.
20. Сучасні форми конкурентної взаємодії суб'єктів господарювання: монографія / За заг. ред. Ж.В. Поплавської. Л. : ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2019. 201с.
21. Тироль Ж. Рынки и рыночная власть: теория организации промышленности .В 2-х томах. Пер. с англ.- С.-Пб: Экономическая школа. 1996. XLII+745 с.
22. Уильямсон О.И. Экономические институты капитализма: Фирмы, рынки, "отношенческая" контрактация СПб. : Лениздат, CEV Press, 1996. 702 с.
23. Формування галузевих ринків України: перехідний період / За ред. д-ра екон. наук, проф. В.О.Точиліна. К.: Фенікс, 2004.
24. Хэй Д. Теория организации промышленности / Д. Хэй, Д. Моррис. [в 2 т.]; Пер.с англ. под ред. А.Г. Слуцкого. СПб.: «Экономическая школа», 1999 – Т.1 – 384 с.; Т.2-592.
25. Черненко С.О. Конкуренція та ефективність товарних ринків в Україні: Монографія К.: КНТЕУ, 2006. 168 с
26. Шаститко А.И. Новая институциональная экономическая теория. 3 изд., перераб и доп. М.: Экономический факультет МГУ, ТЕИС, 2002. 591 с.
27. Шерер Ф. , Росс Д. Структура отраслевых рынков М.: Инфра-М, 1997. 698 с.
28. Lambertini L. Differential Games in Industrial Economics. Cambridge University Press, 2018, 258 p.
29. Léautier T.-O. and Tirole J. Imperfect Markets and Imperfect Regulation: An Introduction to the Microeconomics and Political Economy of Power Markets. Cambridge: MIT Press, 2018. 394 p.

30. Stiglitz J.E. People, Power, and Profits: Progressive Capitalism for an Age of Discontent NYC: W.W.Norton&Company, 2019. 371 p.
31. Tremblay V. J., Schroeder E. Tremblay C.H. Handbook of Behavioral Industrial Organization, Northampton: Edward Elgar Publishing, 2018. 584 p.

Нормативно-правові акти:

32. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1994 р. № 3659-ХІІ (зі змінами та доповненнями) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/113535>
33. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/100602>
34. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. № 2201-ІІІ (зі змінами та доповненнями) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/100571>
35. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. № 1682-ІІІ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>
36. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 р. № 270/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>
37. Про затвердження Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: Указ Президента України від 10.09.2014 № 715/2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/715/2014>
38. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: затв. розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 р. № 49-р – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/86796>

Інтернет-ресурси

39. Офіційний веб-сайт Антимонопольного комітету України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amcu.gov.ua>
40. Офіційний веб-сайт Державної регуляторної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/>
41. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

42. Офіційний веб-сайт Міжнародної мережі з питань конкуренції. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org>
43. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
44. Офіційний веб-сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/>
45. Офіційний веб-сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/>